

Ötən həftənin dördüncü gününü kədarli bir xəbərlə işə başladığ: tərcüməçi Tehran Vəliyev vəfat edib. Nədənsə bu xəbər gündəmin başqa xəbərləri fonunda görünməz oldu, unuduldu. Osa - Tehran Vəliyev Azərbaycan ədəbiyyatı üçün əvəzsiz xidmət göstərmiş şəxs idi.

Ən azı ona görə ki, o, Uilyam Folknerin "Avqust işığı" və Cerom Selincerin "Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan" əsərlərini dilimizə çevirmişdi. Özü də ingiliscədən...

Hardasa 30 il əvvəl dilimizə çevrilmiş

Tehran Vəliyevin haqqı

məşhur "Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan" kimi kult əsər onun sayəsində azərbaycanlı oxuculara ulaşıdı və ulaşmaqdadır.

O vaxta qədər Azərbaycan dilinə sadəcə bir neçə hekayəsi ("Qırmızı yarpaqlar" və sair) çevrilmiş Folknerin "Avqust işığı"ndan əvvəl hələ heç bir romanı tərcümə olunmamışdı. Öz ağır üslubu ilə seçilən Folkneri çevirmək olduqca məsuliyyətli və çətin işdir.

Təbii ki, yuxarıda qeyd etdiyim kimi, hər ikisi ingiliscədən-orijinaldan.

"Nolsun!" deyənlərin isə nəzərinə qəribə bir faktı çatdırmaq istəyirəm. Onda özünüz Tehran müəllimin nə qədər böyük fədakarlıq etdiyinin şahidi olacaqsınız.

Şekspirin əsərlərinin əksəriyyəti orijinaldan çevrilməyib.

"Səfillər" orijinaldan çevrilməyib.

"Üç muşketyor" orijinaldan çevrilməyib.

"Qırmızı və qara" orijinaldan çevrilməyib.

"Don Kixot" dilimizə orijinaldan çevrilməyib.

Nə bilim, Daniel Defo, Höte, Şiller, Balzak, Flober, Çarzl Dikens, Biçer-Stou, Heminqey, Kamyu, Henrix Böll ("O illərin çörəyi"), Markes dilimizə orijinaldan çevrilməyib.

... Tehran Vəliyev bax, bu yoxluqda, bu kasadlıqda ədəbiyyatımıza olduqca gözəl şəkildə tərcümə olunmuş iki gözəl əsər bəxş etmişdi.

Ruhun şad olsun, ustad!

Haqqını halal elə!

**Mirmehdi
Ağaoğlu**

